

Про питання розробки фітопрепаратів для застосування у стоматології

Маслій Ю.С., Рубан О.А.

Кафедра заводської технології ліків

Національний фармацевтичний університет

м. Харків, Україна

tereh2203@mail.ru

На сьогоднішній день однією з найбільш актуальних проблем стоматології є запальні захворювання пародонту та слизової оболонки порожнини рота, що призводять до різних ускладнень не тільки місцевого, а й загального характеру. До них відноситься значна кількість запальних процесів щелепно-лицьової області, порушення функції травлення, вплив на психоемоційну сферу, зниження резистентності організму до дії різних мікробних та вірусних інфекцій.

У сучасній стоматологічній практиці традиційно застосовується аплікаційний метод лікування, що полягає в нанесенні лікарських засобів на поверхню ясен або слизової оболонки ротової порожнини. Лікарські засоби, що застосовуються в стоматології, відрізняються природою діючих речовин і видом лікарської форми. До недоліків таких форм, як розчини, полоскання, порошки, пасти, мазі та ін., відносяться: нерівномірність контакту діючих компонентів зі слизовою, короткочасність їх взаємодії з тканинами, швидке зниження концентрації через розбавлення і вимивання лікарських речовин слиною. У зв'язку з цим, актуальним питанням є розробка перспективних лікарських форм пролонгованої дії у вигляді в'язких структурованих систем (гелів) і медичних жувальних гумок.

З метою надання лікарському засобу необхідних властивостей, а саме антибактеріальної активності, протизапальної дії, здатності нормалізувати обмін, поліпшувати кровообіг, посилювати регенерацію тканин пародонту, необхідно проводити пошук біологічно активних речовин, що надають комплексну дію. Таким вимогам відповідають, найчастіше, фітопрепарати – екстракти та ефірні олії лікарських рослин. Фітопрепарати користуються великим попитом у населення завдяки відсутності токсичності, м'якій дії, можливості тривалого прийому при високій терапевтичній активності.

У стоматології при лікуванні запальних захворювань пародонту широко використовуються ромашка, календула, шавлія, кора дуба, корінь лепехи, алое, золотий вус, імбир.

Ефірні олії також з успіхом використовуються при лікуванні запалення. Вони мають болезаспокійливі, протизапальні, антибактеріальні властивості, а також допомагають позбутися неприємного запаху з рота, покращують якісний склад мікрофлори ротової

порожнини, підвищують місцевий імунітет. Застосовуються для полоскань, аплікацій та ротових ванночок. При різних стоматологічних захворюваннях використовують ефірні олії різноманітних рослин: при пародонтозі – меліси, ялиці, шавлії мускатної, ромашки, ялівцю; при гінгівіті – лепехи, материнки, ялиці, кедра, муміє, бурштину, троянди; при стоматиті – базиліка, троянди, шавлії, ромашки, евкаліпта, чайного дерева, лепехи, ялиці, чебрецю, муміє, прополісу.

Згідно з даними наукової літератури об'єктами наших досліджень обрані густі екстракти коренів лепехи і бруньок сосни, отримані на кафедрі ботаніки НФаУ під кер. Гонтової Т.М., а також ефірні олії лепехи і шавлії.

Метою нашої подальшої роботи є вибір допоміжних речовин і проведення необхідних досліджень з метою розробки складу та технології фітопрепаратів у формі гелю і медичної жувальної гумки.

Література:

1. Антимикробные и ранозаживляющие свойства комбинации этанольных экстрактов и эфирных масел лекарственных растений / Л.К. Кулатаева и др. // Раст. ресурсы. – 2006. – Т. 42, Вып. 2. – С. 102-109.
2. Болезни пародонта / А.С. Григорьян, А.И. Грудянов, Н.А. Рабухина, О.А. Фролова // Руководство для врачей. – М.: Наука, 2004. – 287 с.
3. Ванда Селлар. Энциклопедия эфирных масел. Пер. с англ. К. Ткаченко. – М.: Фаир-Пресс, 2005. – 400 с.
4. Зузук Б.М. Аир тростниковый (Аир обыкновенный) *Asorus calamus L.* (*Asorus asiaticus Nakai.*) (Аналитический обзор) / Б.М. Зузук, Р.В. Куцик // Провизор. – 2002. – №8. – С. 34-43.
5. Кароматов И.Д. Аир болотный и его применение в медицине [Текст] / И.Д. Кароматов // Молодой ученый. – 2015. – №7. – С. 296-302.
6. Леонтьев В.К. Профилактика стоматологических заболеваний / В.К. Леонтьев, Г.Н. Пахомов. – М.: Медицина, 2006. – 416 с.
7. Леус П.А. Заболевания зубов и полости рта: Учебное пособие / П.А. Леус, А.А. Горегляд, И.О. Чудакова. – Изд. 2-е. – М.: Основа, 2001. – 288 с.
8. Николаевский В.В. Ароматерапия. Справочник / В.В. Николаевский. – М.: Медицина, 2000. – 336 с.
9. Никонов Г.К. Основы современной фитотерапии / Г.К. Никонов, Б.М. Мануйлов. – М.: Медицина, 2005. – 520 с.
10. Сербін А.Г. Фармацевтична ботаніка. Підручник / А.Г. Сербін, Л.М. Сіра, Т.О. Слободянюк; Під редакцією Л.М. Сірої. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 488 с.